Gemeente Borger-Odoorn

VOORSTEL AAN DE GEMEENTERAAD

Afdeling/team: Programma's en Projecten Registratienummer:
Portefeuillehouder: J. Seton

Onderwerp:
Participatiebeleid gemeente Borger-Odoorn

Voorgestelde beslispunten:

1. Het participatiebeleid 'Samen aan zet' vast te stellen.

Bevoegdheid raad
De gemeenteraad stelt de participatieverordening vast. Dit volgt uit zijn verordenende bevoegdheid op grond van artikel 149 van de Gemeentewet en uit de Wet versterking participatie op decentraal niveau, die gemeenten verplicht een participatieverordening vast te stellen. In de verordening worden de juridische kaders vastgelegd voor de betrokkenheid van inwoners bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van gemeentelijk beleid en voor de toepassing van het uitdaagrecht.
Het participatiebeleid bevat geen algemeen verbindende voorschriften, maar vormt een kader en geeft richting aan de wijze waarop het college participatie in de praktijk organiseert en toepast. Het gaat daarbij om werkwijzen, uitgangspunten, instrumenten en procesafspraken voor de uitvoering van participatie.

Inleiding
Participatie past bij de manier waarop we in Borger-Odoorn samenwerken met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Met het voorliggende participatiebeleid geeft de gemeente Borger-Odoorn invulling aan haar ambitie om inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en andere betrokkenen actief te betrekken bij gemeentelijke plannen en besluiten. Het participatiebeleid beschrijft hoe de gemeente in de praktijk vormgeeft aan participatie. Het participatiebeleid sluit aan bij de participatieverordening; deze legt de belangrijkste uitgangspunten en wettelijke vereisten juridisch vast. De Wet versterking participatie op decentraal niveau verplicht gemeenten daarnaast om regels vast te stellen over participatie en het uitdaagrecht.

Beoogd effect
Met het participatiebeleid ontstaat een duidelijke werkwijze en eenduidig proces voor participatie binnen de gemeente. Hierdoor weten inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties beter wanneer en hoe zij kunnen meeweten, meedenken, meepraten of meedoen. Dit draagt bij aan transparante besluitvorming, een grotere betrokkenheid van de samenleving en beter uitvoerbaar beleid.

Argumenten

1.1 Participatie raakt de democratische besluitvorming
Het beleid beschrijft hoe inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties betrokken worden bij gemeentelijke beleidsvorming en besluitvorming. Daarmee raakt het direct aan de verhouding tussen inwoners en gemeenteraad.

1.2 Invulling van de kaderstellende rol van de raad
De raad stelt de kaders vast waarbinnen participatie plaatsvindt. Het college is vervolgens verantwoordelijk voor de uitvoering binnen deze kaders.

1.3 *Het participatiebeleid geeft duidelijkheid voor inwoners, organisatie en bestuur*
Het participatiebeleid beschrijft hoe de gemeente inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties betrekt bij beleidsvorming en uitvoering. Daarmee ontstaat vooraf duidelijkheid over verwachtingen, rollen en spelregels.

1.4 Het participatiebeleid draagt bij aan een uniforme werkwijze
Het beleid biedt een gemeenschappelijk afwegingskader voor college, raad en organisatie. Daardoor wordt participatie op een meer consistente wijze toegepast en wordt willekeur voorkomen.

1.5 Het participatiebeleid is een uitwerking van de participatieverordening
De verordening bevat de juridische kaders op hoofdlijnen. Het beleid werkt deze verder uit. Daardoor ontstaat een praktisch handelingskader voor de uitvoering.

1.6 Versterking van de kwaliteit van besluitvorming
Participatie stelt inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties in staat om kennis, ervaringen, belangen en ideeën in te brengen bij gemeentelijke vraagstukken. Hierdoor beschikt het gemeentebestuur over een bredere informatiebasis voor besluitvorming. Het participatiebeleid biedt kaders om deze betrokkenheid op een transparante en zorgvuldige wijze vorm te geven.

Kanttekeningen

1.1 Participatiebeleid vraagt mogelijk relatief snel om actualisatie
Het participatiebeleid heeft een ontwikkelgericht karakter. Omdat de gemeente de komende jaren verdere ervaring opdoet met de toepassing van participatie in de praktijk, kan relatief snel behoefte ontstaan aan aanscherping of actualisatie van het beleid. Deze wijzigingen zullen dan opnieuw aan de raad ter besluitvorming moeten worden voorgelegd.

1.2 Beslag op (tijdelijke) capaciteit van de organisatie
Het beleid bevat ambities ten aanzien van participatie die een beroep doen op de ambtelijke organisatie. Implementatie, begeleiding van participatietrajecten, monitoring en evaluatie vragen structureel inzet van medewerkers.

Financiën
Aan het vaststellen van het participatiebeleid zijn geen directe aanvullende financiële gevolgen verbonden. Meer en vroegtijdiger participeren kan wel leiden tot extra kosten bij plan- en beleidsvoorbereiding. Eventuele kosten voor participatietrajecten maken onderdeel uit van afzonderlijke projecten of beleidsontwikkelingen en worden binnen die trajecten afgewogen.

Het college stelt de raad tijdens de begrotingsvergadering voor om voor 2027 incidenteel budget vrij te maken voor tijdelijke inhuur van een participatieadviseur.

Participatie
Bij de totstandkoming van het participatiebeleid is gebruik gemaakt van:
- de visie op participatie 'Bouwen aan een nieuw samenspel', waarbij voor de totstandkoming uitgebreide participatie heeft plaatsgevonden met inwoners en andere externe partners;
- de startnotitie Participatie;
- de startnotitie Uitdaagrecht;
- input uit de commissievergaderingen en bijpraatsessies met de raad;
- bestaande participatietrajecten;
- ervaringen van medewerkers, opgehaald tijdens gesprekken en door een vragenlijst;
- voorbeelden van andere gemeenten;

Hierdoor zijn zowel de visie van inwoners als de ervaringen van medewerkers en de wensen van de gemeenteraad betrokken bij de totstandkoming van het participatiebeleid.

Inclusie
Het participatiebeleid gaat uit van het uitgangspunt dat iedereen de mogelijkheid moet hebben om mee te doen. Bij participatietrajecten wordt daarom rekening gehouden met verschillende doelgroepen, zodat participatie zo toegankelijk mogelijk is voor alle inwoners.

Communicatie
Na vaststelling van het participatiebeleid wordt aandacht besteed aan onze werkwijze, voor zowel medewerkers als inwoners.

Uitvoering
Het participatiebeleid treedt vanaf 1 januari 2027 in werking. De werking van het participatiebeleid wordt gemonitord. Ervaringen uit de praktijk worden gebruikt om beleid en uitvoering waar nodig door te ontwikkelen.

Bijlagen
1. Raadsbesluit Participatiebeleid Samen aan zet
2. Participatiebeleid Samen aan zet

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Borger-Odoorn,

de secretaris	de burgemeester
E.W. Bennema	mr. J. Seton